УДК 349.412:622.1(477):061.1ЄС

Темп нормотворення у сфері надрокористування України: кількісний аналіз законодавчого процесу, критичні регуляторні прогалини та порівняння зі швидкістю реформ ЄС

Колотієвський Р.П., *kolotievskiy@dkz.gov.ua,*
Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна

Статтю присвячено системній проблемі темпу й моделі законодавчого процесу у сфері надрокористування України. На основі хронологічного аналізу редакцій Кодексу України про надра встановлено, що галузь розвивається не через послідовну кодифікацію, а через фрагментарне латання окремих статей. Окремо розглянуто кейс законопроєкту № 12180 «Про управління відходами видобувної промисловості» (реєстрація Кабінетом Міністрів 05.11.2024), який імплементує Директиву 2006/21/ЄС: документ пройшов схвалення Кабінетом Міністрів і позитивний висновок профільного комітету (05.12.2024), однак 4 червня 2025 р. був відхилений Верховною Радою в першому читанні. Проаналізовано підзаконний акт технічного характеру, як граничний приклад регуляторного анахронізму Єдині правила охорони надр при розробці родовищ твердих корисних копалин (НПАОН 00.0-1.01-85), затверджені постановою Держгіртехнагляду СРСР від 14.05.1985 № 22, які за понад три десятиліття незалежності України не зазнали системного оновлення - на відміну від аналогічного за віком і статусом акта в маркшейдерії, повністю заміненого наказом Мінекономіки № 669 від 31.03.2021. Для порівняння проаналізовано швидкість ухвалення Регламенту (ЄС) 2024/1252 про критичну сировину (Critical Raw Materials Act): від пропозиції Європейської Комісії (16.03.2023) до набрання чинності (23.05.2024) минуло близько 14 місяців. Швидке ухвалення Регламенту (ЄС) 2024/1252 за 14 місяців замість звичних кількох років доводить, що за наявності найвищого геополітичного пріоритету та консенсусу щодо стратегічної сировинної незалежності розгалужена система ЄС із двох співзаконодавців, п'яти профільних комітетів та двох консультативних органів здатна діяти в режимі максимальної консолідації та бюрократичної ефективності. Сформульовано пропозиції щодо зміни інституційної моделі законотворчого процесу в галузі.

Ключові слова: надрокористування, Кодекс України про надра, нормотворення, відходи видобувної промисловості, ЄПОН, Регламент (ЄС) 2024/1252.

Regulatory development pace in the sphere of subsoil use in Ukraine: quantitative analysis of legislative process, critical regulatory gaps and comparison with the pace of EU reforms

Kolotiievskyi R., *kolotievskiy@dkz.gov.ua,*
State Commission of Ukraine on Mineral Resources, Kyiv, Ukraine

Systemic issues with the pace and model of legislative process in Ukraine's subsoil use sector has been examined. Based on a chronological analysis of various versions of the Subsoil Code of Ukraine, it has been established that the sector is developing not by using consistent codification but by patchwork amendments to separate articles. A separate analysis has been provided for the draft law No. 12180 "On the Management of Waste from the Extractive Industries" (registered by the Cabinet of Ministers on 5 November 2024), which implements Directive 2006/21/EU: the document was approved by the Cabinet of Ministers and received a favourable assessment from the relevant committee (5 December 2024), but it was rejected by the Verkhovna Rada in the first reading on 4 June 2025. A technical subordinate legislative act has been analysed as an extreme example of regulatory anachronism: the Uniform Rules for the Subsoil Protection during the Development of Solid Mineral Deposits (NPAON 00.0-1.01-85), approved by the Resolution No. 22 of the USSR State Mining Supervision Authority dated 14 May 1985, which, over more than three decades of Ukraine's independence, have not undergone any systematic updating, in contrast to a regulation of similar age and status in the field of mine surveying, which was completely replaced by Order of the Ministry of Economy No. 669 dated 31 March 2021. For comparison purposes, the speed at which the Regulation (EU) 2024/1252 on critical raw materials (the Critical Raw Materials Act) was adopted has been analysed: approximately 14 months elapsed between the European Commission's proposal (16 March 2023) and its entry into force (23 May 2024). The rapid adoption of Regulation (EU) 2024/1252 within 14 months, rather than the usual several years, demonstrates that, given the highest geopolitical priority and consensus on strategic raw materials independence, the EU's complex system comprising two co-legislators, five specialised committees and two advisory bodies is capable of operating with maximum cohesion and bureaucratic efficiency. Proposals have been developed to amend the institutional model of the legislative process in this sector.

Keywords: subsoil use, Subsoil Code of Ukraine, regulatory development, extractive industry waste, URSP, Regulation (EU) 2024/1252.

Вступ. Дискусія про якість надрового законодавства України зазвичай зосереджується на змісті конкретних норм. Проте не менш важливим і значно менш

дослідженим є питання про темп і модель законотворчого процесу: як швидко ухвалюються зміни, наскільки послідовно вони узгоджені між собою і чому одні акти оновлюються щороку, а інші залишаються незмінними десятиліттями. Ця робота ставить за мету дати системний, а не фрагментарний погляд на проблему, використовуючи Єдині правила охорони надр (НПАОН 00.0-1.01-85) [14], як ілюстративний граничний випадок регуляторної застарілості в контексті ширшої картини.

Актуальність теми посилюється тим, що з 2022 р. Україна перебуває в режимі воєнної мобілізації регуляторних ресурсів та підвищеного міжнародного інвестиційного інтересу до критичних і стратегічних корисних копалин - Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови, підписана 30.04.2025 і ратифікована Верховною Радою 08.05.2025 [18]. У цих умовах швидкість і передбачуваність законотворчого процесу є самостійним фактором інвестиційної привабливості, не менш важливим, ніж зміст конкретних ставок чи процедур.

1. Матеріали та методи

Використано хронологічний аналіз редакцій Кодексу України про надра [1] за офіційними даними Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua) та картками законопроєктів на сайті Верховної Ради; контент-аналіз законопроєктної документації Кабінету Міністрів України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України щодо проєкту Закону «Про управління відходами видобувної промисловості»; порівняльно-правовий аналіз відомчих наказів технічного характеру, а також наративний аналіз законодавчого процесу ЄС на прикладі Регламенту (ЄС) 2024/1252 [16] за матеріалами Європейського Парламенту [17] та профільних юридичних оглядів.

2. Результати аналізу

2.1. Кількісна динаміка змін до Кодексу України про надра

Кодекс України про надра діє з 27.07.1994 (Закон № 132/94-ВР) [1]. За понад три десятиліття він неодноразово змінювався окремими законами; лише за останні три роки до нього внесено щонайменше два системні за обсягом закони: № 2805-IX від 01.12.2022 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» [3] - так званий «малий кодекс про надра», що втричі скоротив строки отримання спеціальних дозволів, запровадив наскрізні дозволи на розвідку і видобування та можливість продажу спецдозволів їх власниками, - та № 4154-IX від 18.12.2024 (законопроєкт реєстр. № 6227 від 27.10.2021, ухвалений у другому читанні й підписаний Президентом 15.01.2025) [2], який доповнив статтю 6 Кодексу частинами другою–сьомою та запровадив категорії корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення, гармонізовані з термінологією Регламенту (ЄС) 2024/1252 [16].

Показово, що ця активність має переважно фрагментарний, а не системний характер: кожен закон вносить точкові зміни до окремих статей у відповідь на конкретну проблему (дерегуляція, електронний кабінет, критичні мінерали тощо), а не є частиною єдиного плану кодифікації. Спроба протилежного підходу - повна рекодифікація галузі вже здійснювалася: Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України оприлюднило (17.02.2021) для громадського обговорення проєкт нового Кодексу України про надра, прикінцеві положення якого передбачали набрання чинності з 1 січня 2022 р. і скасування чинного Кодексу 1994 р. разом із Законами «Про нафту і газ», «Про угоди про розподіл продукції», «Гірничим законом України» та іншими профільними актами [5]. Ця повна кодифікація не була реалізована; натомість законодавець обрав шлях точкових поправок (закони № 2805-IX, № 4154-IX та подальші), що є показовим прикладом розбіжності між задекларованими намірами регуляторної реформи та її фактичною інституційною траєкторією.

Приклад наслідків для практики. Фрагментарна модель нормотворення пояснює структурну проблему, коли зміни вносяться точково (наприклад, скасування інституту гірничого відводу для кар’єрів, - див. п. 3.3), похідні технічні наслідки такої зміни для суміжних інститутів (методика визначення меж ділянки надр для кар’єрів) залишаються

неврегульованими, оскільки поправка не супроводжується системним переглядом усього масиву підзаконних і відомчих актів, що посилаються на скасовану норму.

2.2. Кейс законопроєкту № 12180 «Про управління відходами видобувної промисловості»

Найпоказовіший приклад розриву між нагальністю проблеми та результатом її законодавчого розв'язання - причому розриву гострішого, ніж просте затягування розгляду. Базовий рамковий Закон України від 20.06.2022 № 2320-IX «Про управління відходами» [6], чинний з 09.07.2023, замінив Закон України від 05.03.1998 № 187/98-ВР «Про відходи» [7], тобто рамкове регулювання відходів не переглядалося 25 років. Закон № 2320-IX прямо визнає в прикінцевих положеннях, що до прийняття окремого закону управління відходами видобувної промисловості здійснюється за нормами самого рамкового закону, оскільки Директива 2008/98/ЄС, яка є методологічною основою Закону № 2320-IX, не поширюється на відходи видобувної промисловості, для яких у праві ЄС діє окрема Директива 2006/21/ЄС [15].

Кабінет Міністрів України 05.11.2024 зареєстрував у Верховній Раді законопроєкт № 12180 «Про управління відходами видобувної промисловості» [8], розроблений Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України з метою імплементації Директиви 2006/21/ЄС. Законопроєкт запроваджує принципово новий інструмент - план управління відходами для кожного об'єкта видобування, а також нову класифікацію об'єктів поводження з відходами, включно з категорією об'єктів, аварія на яких може мати значні наслідки. Це прямо релевантно для техногенних родовищ: саме відвали, хвостосховища й шламосховища, врегульовані цим законопроєктом, є базою техногенних родовищ, значення яких для вторинного видобування критичних і стратегічних металів визнається як Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр (постанова КМУ № 432 від 05.05.1997) [12], так і чинними технічними правилами (зокрема Правила виконання маркшейдерських робіт, наказ Мінекономіки № 669 від 31.03.2021, містять окремий розділ щодо маркшейдерського забезпечення розробки техногенних родовищ) [13]. Отже, технічне регулювання техногенних родовищ в Україні вже існує, й є відносно сучасним, тоді як екологічно-правова рамка поводження з відходами, які власне формують ці техногенні родовища, досі не ухвалена як закон.

Хронологія законопроєкту №12180: 05.11.2024 - реєстрація Кабінетом Міністрів [8]; 05.12.2024 - позитивний висновок Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування про прийняття за основу [9]; попри це, 04.06.2025 Верховна Рада не підтримала законопроєкт у першому читанні [10]. Станом на вересень 2026 р. Національна асоціація добувної промисловості України (НАДПУ) звернулася до профільного комітету Верховної Ради із закликом відновити роботу над законопроєктом, наголошуючи, що затягування створює ризики і для бізнесу, і для держави, а також ставить під загрозу виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС [11]. Тобто йдеться не про технічну затримку розгляду, а про пряму відмову парламенту ухвалити євроінтеграційний акт, готовий і схвалений на рівні уряду.

Ціна затримки для галузі. За офіційними оцінками Кабінету Міністрів у рамках презентації законопроєкту, відходи видобувної промисловості становлять близько 70 % усіх відходів, що утворюються в Україні [9]. Відсутність законодавчо визначеного механізму плану управління відходами призводить до свавілля несумлінних надрокористувачів через брак єдиних правил рекультивації, блокує інвестиції у вторинну переробку техногенних родовищ через юридичну невизначеність їхнього статусу та створює суттєві бар'єри для євроінтеграції у межах екологічного скринінгу ЄС.

2.3. Єдині правила охорони надр при розробці родовищ твердих корисних копалин (1985 р.) як граничний приклад

Єдині правила охорони надр при розробці родовищ твердих корисних копалин (НПАОН 00.0-1.01-85) залишаються найбільш показовим, але вже не єдиним, прикладом розриву між темпом законодавчих новацій і темпом оновлення підзаконного технічного регулювання. Документ затверджено постановою Держгіртехнагляду СРСР від 14.05.1985 № 22 [14]. За понад три десятиліття незалежності України він жодного разу не оновлювався, попри: скасування інституту гірничого відводу для кар'єрів (Закон № 2805-IX, ст. 24 Кодексу) [3]; запровадження оцінки впливу на довкілля (ст. 33-1 Кодексу); ухвалення нової ієрархії поводження з відходами (Закон № 2320-IX) [6]; запровадження Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами (ст. 5-1 Кодексу, введена Законом № 2805-IX) [3]; гармонізацію із європейською класифікацією запасів (постанова КМУ № 432 від 05.05.1997) [12]; а також застарілі правові та інституційні апарати («Госгортехнадзор СССР», «ГКЗ СССР», «Министерство», «Основы законодательства Союза ССР). Це породжує, зокрема, пряму колізію щодо меж правомірної діяльності кар'єрів: наприклад, межі спеціального дозволу історично прив'язані до контуру підрахунку запасів, тоді як технологічний контур гірничих робіт (борти, уступи, з'їзди, запобіжні цілики) об'єктивно ширший за контур покладу, а гірничий відвід, який міг би легалізувати цей вихід за контур запасів для кар'єрів, більше не оформлюється.

Показово, що прецедент повної заміни аналогічного за віком радянського акта вже реалізовано в суміжній підгалузі: наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 31.03.2021 № 669 «Про затвердження Правил виконання маркшейдерських робіт під час розробки родовищ рудних та нерудних корисних копалин» (зареєстрований у Мін'юсті 06.07.2021 за № 884/36506) прямо скасував Інструкцію з виконання маркшейдерських робіт, затверджену Держгіртехнаглядом СРСР 20.02.1985 (НПАОН 74.2-5.01-85), і низку суміжних радянських інструкцій [13]. Це довело практичну реалізованість такого кроку. Те, що аналогічна робота щодо ЄПОН - документа набагато ширшого і фундаментальнішого для всієї галузі - досі не виконана, ілюструє загальну тезу цієї статті: модернізація відбувається вибірково й непослідовно, а не як частина єдиної програми оновлення технічного регулювання надрокористування.

3. Порівняння зі швидкістю нормотворення в Європейському Союзі

Найбільш показовим компаративним прикладом є Регламент (ЄС) 2024/1252 Європейського Парламенту і Ради від 11.04.2024, яким затверджено Акт про критичні сировинні матеріали (Critical Raw Materials Act, CRMA) [17]. Документована хронологія: 16.03.2023 - пропозиція Європейської Комісії; 13.11.2023 - попередня політична угода Парламенту й Ради за результатами трилогу; 18.03.2024 - остаточне ухвалення Радою; 03.05.2024 - публікація в Офіційному віснику ЄС (OJ L 2024/1252); 23.05.2024 - набрання чинності [17]. Таким чином, від пропозиції Комісії до набрання чинності регламентом, застосовним у 27 державах-членах, минуло приблизно 14 місяців - попри необхідність узгодження позицій Європейського Парламенту (профільний комітет ITRE) та Ради (27 національних урядів).

Особливо релевантним для порівняння з українською практикою є запроваджений CRMA інститут «стратегічного проєкту» (Strategic Project): регламент встановлює юридично зафіксовані граничні строки дозвільних процедур - не більше 27 місяців для видобувних проєктів і 15 місяців для проєктів переробки/рециклінгу, з можливістю продовження щонайбільше на 6 місяців у виняткових випадках, та обов'язком держав-членів створити «єдині офіси» (one-stop shops) для координації всієї дозвільної процедури.

Це зіставлення не слід тлумачити спрощено як доказ переваги європейської моделі законотворення як такої: ЄС має власні системні недоліки (обмежена прозорість переговорів, звужена роль національних парламентів), а незалежні огляди станом на 2025–2026 рр. фіксують, що лише 16 із 27 держав-членів станом на листопад 2025 р. фактично створили передбачені регламентом «єдині офіси», що ставить під сумнів практичну

ефективність задекларованих строків. Однак зіставлення демонструє два структурно важливі фактори швидкості, відсутні в українському процесі щодо профільних галузевих законів мирного часу: 1) чітко зафіксований політичний дедлайн і кросінституційна координація - регламент розроблявся в межах наперед оголошеного графіка із визначеними етапами; та 2) пакетний підхід, коли супутні підзаконні акти (методики визначення критичності, критерії стратегічних проєктів, порядок роботи «єдиних офісів») розроблялися паралельно з текстом регламенту, а не після набрання ним чинності.

Показово, що саме за такою пакетною логікою в Україні розвивається інститут критичних/стратегічних копалин: закон від 18.12.2024 № 4154-IX - перелік Кабінету Міністрів вже влітку 2025 р. (постанова № 845) [4]. Тобто модель швидкого пакетного ухвалення в Україні технічно доступна й уже застосовується вибірково, що додатково підкреслює непослідовність її незастосування до інших не менш нагальних питань (управління відходами видобувної промисловості, ЄПОН). На рис. 1 ця швидкість зіставлена з двома українськими кейсами.

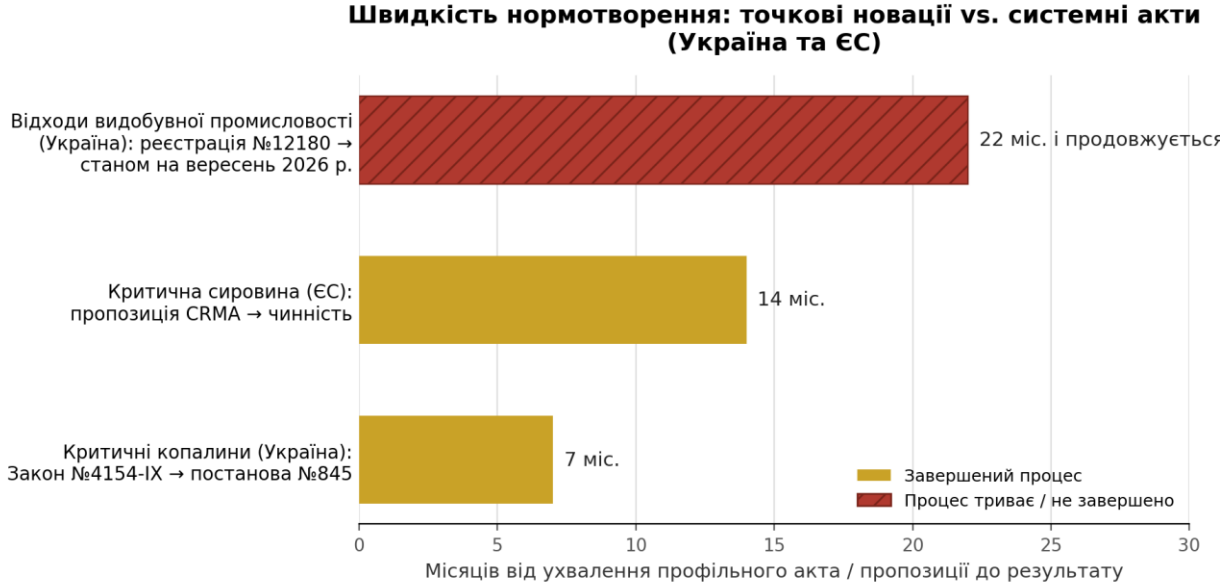

Рис. 1. Швидкість нормотворення: точкові новації / системні акти (Україна та ЄС)

4. Дискусія

Зіставлення трьох кейсів - динаміки змін до Кодексу (п. 3.1), історії законопроєкту про відходи видобувної промисловості (п. 3.2) і історії ЄПОН (п. 3.4) - дає підстави для висновку, що в Україні одночасно співіснують дві різні швидкості законодавчого процесу в межах однієї галузі:

а) висока швидкість для точкових, політично мотивованих і міжнародно контрольованих новацій (критичні/стратегічні копалини)

б) практично нульова або навіть негативна швидкість для системних, непомітних для широкої публіки, але фундаментальних для галузі актів: ЄПОН - 40 років без системного оновлення; законопроєкт про відходи видобувної промисловості - понад рік у портфелі Верховної Ради, включно з прямим відхиленням у першому читанні, без явного політичного тиску ззовні, здатного компенсувати внутрішню відсутність консенсусу.

Це наштовхує на висновок, що проблема не в браку законотворчого потенціалу як такого: Україна довела здатність ухвалювати комплексні профільні акти за лічені місяці, коли є зовнішній тригер (донорська умовність Ukraine Facility, євроінтеграційний скринінг, двостороння угода з США). Проблема - у відсутності внутрішнього дедлайну та єдиної дорожньої карти для актів, які не мають прямого зовнішнього донорського/євроінтеграційного тиску достатньої політичної вартості, щоб подолати опір у Верховній Раді.

Відхилення законопроєкту № 12180 в першому читанні - при тому, що він одночасно є євроінтеграційним зобов'язанням і був схвалений урядом, - ілюструє, що навіть формальна євроінтеграційна рамка сама по собі недостатня без внутрішнього інституційного механізму, що убезпечував би профільні акти від разового негативного голосування без права на технічне доопрацювання за скороченою процедурою. Іншими словами, галузь потребує не додаткової мотивації для швидкого ухвалення нових прогресивних норм (цей механізм уже працює для «модних» тем на кшталт критичної сировини), а окремого інституційного механізму, що забезпечував би системний перегляд немодних, але базових технічних актів - насамперед ЄПОН і пов’язаного масиву підзаконного регулювання, - та повторний, прискорений розгляд відхилених, але євроінтеграційно значущих законопроєктів.

5. Висновки та пропозиції

Для підвищення інвестиційної привабливості та правової визначеності нормативно-правової бази надрокористування необхідно:

1. Запровадити обов'язковий регуляторний реєстр застарілих актів надрового законодавства з юридично зафіксованим графіком перегляду, розроблення та затвердження якого покласти на профільне міністерство - Міністерство економіки та довкілля України.

2. Невідкладно повернути законопроєкт № 12180 «Про управління відходами видобувної промисловості» до розгляду Верховної Ради, врахувавши зауваження, висловлені під час громадського обговорення й галузевими асоціаціями.

3. Запозичити з практики ЄС інститут стратегічного проєкту із законодавчо визначеними граничними строками розгляду дозвільної документації.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про надра: Закон України від 27.07.1994 № 132/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 36. Ст. 340 (у редакції зі змінами). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин та компонентів стратегічного та критичного значення: Закон України від 18.12.2024 № 4154-IX. (Відомості Верховної Ради України. 2025. №№ 26–27. Ст. 82). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4154-20

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами: Закон України від 01.12.2022 № 2805-IX. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2805-20

4. Про затвердження переліків корисних копалин та компонентів стратегічного та критичного значення і переліків ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного та (або) критичного значення: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 845. https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyv-pereliky-krytychnykh-i-stratehichnykh-mineraliv-i-obiektiv-nadrokorystuvannia-dlia-nadannia-v-korystuvannia-na-umovakh-konkursiv-urp-ta-auktsioniv

5. Проект Кодексу України про надра: оприлюднений Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України для громадського обговорення (планове набрання чинності з 01.01.2022; не ухвалено). https://mepr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprylyudennya-proyektu-kodeksu-ukrayiny-pro-nadra

6. Про управління відходами: Закон України від 20.06.2022 № 2320-IX (чинний з 09.07.2023). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20

7. Про відходи: Закон України від 05.03.1998 № 187/98-ВР (втратив чинність з 09.07.2023). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80

8. Про управління відходами видобувної промисловості: проект Закону України, реєстр. № 12180 від 05.11.2024, поданий Кабінетом Міністрів України. Картка законопроєкту. https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45359

9. Уряд схвалив законопроект «Про управління відходами видобувної промисловості»: повідомлення Кабінету Міністрів України; висновок Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування від 05.12.2024 про прийняття законопроєкту № 12180 за основу. https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-skhvalyv-zakonoproekt-pro-upravlinnia-vidkhodamy-vydobuvnoi-promyslovosti

10.Депутати відхилили законопроект №12180 про відходи гірничодобувної промисловості https://ecopolitic.com.ua/en/news/mps-vote-down-draft-law-12180-on-mining-waste/

11.НАЕІУ закликала до відновлення розгляду закону про відходи у видобувній промисловості https://gmk.center/en/news/naeiu-has-called-for-the-resumption-of-consideration-of-the-law-on-waste-in-the-extractive-industry/

12.Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.05.1997 № 432 (з наступними змінами). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-97-п

13.Про затвердження Правил виконання маркшейдерських робіт під час розробки родовищ рудних та нерудних корисних копалин: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 31.03.2021 № 669. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-21

14.Єдині правила охорони надр при розробці родовищ твердих корисних копалин (НПАОН 00.0-1.01-85): Постанова Держгіртехнагляду СРСР від 14.05.1985 № 22 https://www.geo.gov.ua/geokontrol/zakonodavchi-vymogy/

15.Директива Європейського парламенту і Ради 2006/21/ЄС від 15 березня 2006 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_016-06#Text

16.Regulation (EU) 2024/1252 of the European Parliament and of the Council of 11 April 2024 establishing a framework for ensuring a secure and sustainable supply of critical raw materials. Official Journal of the European Union, OJ L, 2024/1252, 03.05.2024. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj/eng

17.Ragonnaud G. Critical raw materials act. EU Legislation in Progress, European Parliamentary Research Service, 5th ed., 11.06.2024. https://epthinktank.eu/2023/05/19/critical-raw-materials-act-eu-legislation-in-progress/

18.Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови, підписана 30.04.2025, ратифікована Законом України від 08.05.2025. https://www.kmu.gov.ua/news/uhoda-mizh-uriadom-ukrainy-ta-uriadom-spoluchenykh-shtativ-ameryky-pro-stvorennia-amerykansko-ukrainskoho-investytsiinoho-fondu-vidbudovy-tekst-uhody

References

Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the United States of America on the establishment of the US-Ukraine Reconstruction Investment Fund. (2025, April 30). Ratified by the Law of Ukraine of 8 May 2025. [in Ukrainian] https://www.kmu.gov.ua/news/uhoda-mizh-uriadom-ukrainy-ta-uriadom-spoluchenykh-shtativ-ameryky-pro-stvorennia-amerykansko-ukrainskoho-investytsiinoho-fondu-vidbudovy-tekst-uhody

Cabinet of Ministers of Ukraine. (1997, May 5). *On the approval of the classification of mineral reserves and resources of the state subsoil fund* (Resolution No. 432, as amended). [in Ukrainian] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-97-п

Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024a, December 5). *The Government has approved the draft law "On the management of waste from the extractive industries"* [Press statement].

Government Portal. [in Ukrainian] https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-skhvalyv-zakonoproekt-pro-upravlinnia-vidkhodamy-vydobuvnoi-promyslovosti

Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024b, November 5). *On the management of waste from the extractive industries* (Draft Law No. 12180). Verkhovna Rada of Ukraine. [in Ukrainian] https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45359

Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, July 14). *On the approval of lists of mineral resources and components of strategic and critical significance, and lists of subsoil areas (mineral deposits) of strategic and/or critical significance* (Resolution No. 845). [in Ukrainian] https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyv-pereliky-krytychnykh-i-stratehichnykh-mineraliv-i-obiektiv-nadrokorystuvannia-dlia-nadannia-v-korystuvannia-na-umovakh-konkursiv-urp-ta-auktsioniv

Directive 2006/21/EU of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006. (2006). [in Ukrainian translation] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_016-06#Text

EcoPolitic. (n.d.). *MPs rejected Bill No. 12180 on waste from the mining industry*. [in English] https://ecopolitic.com.ua/en/news/mps-vote-down-draft-law-12180-on-mining-waste/

Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine. (2021, March 31). *On the approval of rules for the performance of surveying works during the development of ore and non-ore mineral deposits* (Order No. 669). [in Ukrainian] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-21

Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine. (2021). *Draft Subsoil Code of Ukraine* (Scheduled to come into force on 1 January 2022; not adopted). [in Ukrainian] https://mepr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprylyudennya-proyektu-kodeksu-ukrayiny-pro-nadra

Ragonnaud, G. (2024, June 11). *Critical raw materials act* (5th ed.). EU Legislation in Progress, European Parliamentary Research Service. [in English] https://epthinktank.eu/2023/05/19/critical-raw-materials-act-eu-legislation-in-progress/

Regulation (EU) 2024/1252 of the European Parliament and of the Council of 11 April 2024 establishing a framework for ensuring a secure and sustainable supply of critical raw materials. (2024). *Official Journal of the European Union*, *L 2024/1252*. [in English] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj/eng

State Mining Supervision Authority of the USSR. (1985, May 14). *Uniform rules for the subsoil protection during the development of solid mineral deposits (NPAON 00.0-1.01-85)* (Resolution No. 22). [in Ukrainian] https://www.geo.gov.ua/geokontrol/zakonodavchi-vymogy/

Verkhovna Rada of Ukraine. (1994, July 27). *The Subsoil Code of Ukraine* (Law No. 132/94-VR, as amended). *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 1994(36), Art. 340. [in Ukrainian] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр

Verkhovna Rada of Ukraine. (1998, March 5). *On waste* (Law No. 187/98-VR, ceased to have effect on 9 July 2023). [in Ukrainian] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80

Verkhovna Rada of Ukraine. (2022a, December 1). *On amendments to certain legislative acts of Ukraine on the improvement of legislation in the field of subsoil use* (Law No. 2805-IX). [in Ukrainian] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2805-20

Verkhovna Rada of Ukraine. (2022b, June 20). *On waste management* (Law No. 2320-IX, in force since 9 July 2023). [in Ukrainian] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20

Verkhovna Rada of Ukraine. (2024, December 18). *On amendments to certain legislative acts of Ukraine on updating the national programme for the development of the mineral raw material base of Ukraine for the period up to 2030 and the regulation of certain issues regarding minerals and components of strategic and critical significance* (Law No. 4154-IX). *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2025(26–27), Art. 82. [in Ukrainian] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4154-20